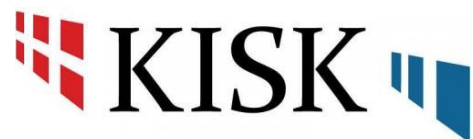




# Informační průmysl 2010

Petr Šmejkal  
43262@mail.muni.cz



KABINET  
INFORMAČNÍCH STUDIÍ  
A KNIHOVNICTVÍ

# Informační průmysl - obsah

---

- Zaměření a obsah IP
- Informační a znalostní management
- Research - výzkum
- Analýza a syntéza informací
- **Competitive Intelligence**
  - Strategické rozhodování
  - Pět Porterových Sil
  - Infrastruktura CI
  - Software pro CI
  - Counterintelligence a špionáž

---

Informační průmysl

# COMPETITIVE INTELLIGENCE

# Informační potřeba pro CI

---

- Firma si musí být vědoma potřeb trhu a externího prostředí
  - Legislativa a regulace
  - Sociální, politické a ekonomické trendy
  - Konkurenti
  - Intelektuální vlastnictví, patenty
  - Zákazníci
  - Technologický vývoj
  - Světové trhy

# Informační potřeba pro CI

## ■ Přesné, včasné a relevantní informace

Product life-cycle activity	Information need/activity
Generation of ideas	Brainstorming where data from diverse sources is linked
Screening product/services ideas	Pitching of ideas against the firm's objectives and targets
Market analysis of the potential for the product/service	Market research
Competitor and collaborator analysis	Company information
Research and development into product/service	Technical, environmental, legal and patent information
Testing of product/service	Demographic information
...	...

# Analýza informačních potřeb společnosti

---

- Kroky:
  - Identifikace uživatelů
  - Analýza společnosti
  - Identifikace klíčových kritických faktorů
  - Definice informačních potřeb
  - Informace dostupné vs. info. mezery
  - Aktualizace potřeb
  
- Příklady v xls

# Účinnost, účelnost a strategická výhoda

---

- **Účelnost ( effectiveness)** – dělat správné věci (doing the right thing) – výběr a vytyčování cílů, vytyčení správné strategie
- **Účinnost (efficiency)** – dělat věci správným způsobem (doing the thing right) – používat správné metody a postupy, dobrá technika řízení, efektivní tok informací, ...
- „Co dělat“ je mnohem důležitější než „Jak to dělat“
- *Je lepší udělat chybu než neudělat nic*

---

Informační průmysl

# STRATEGICKÉ ROZHODOVÁNÍ

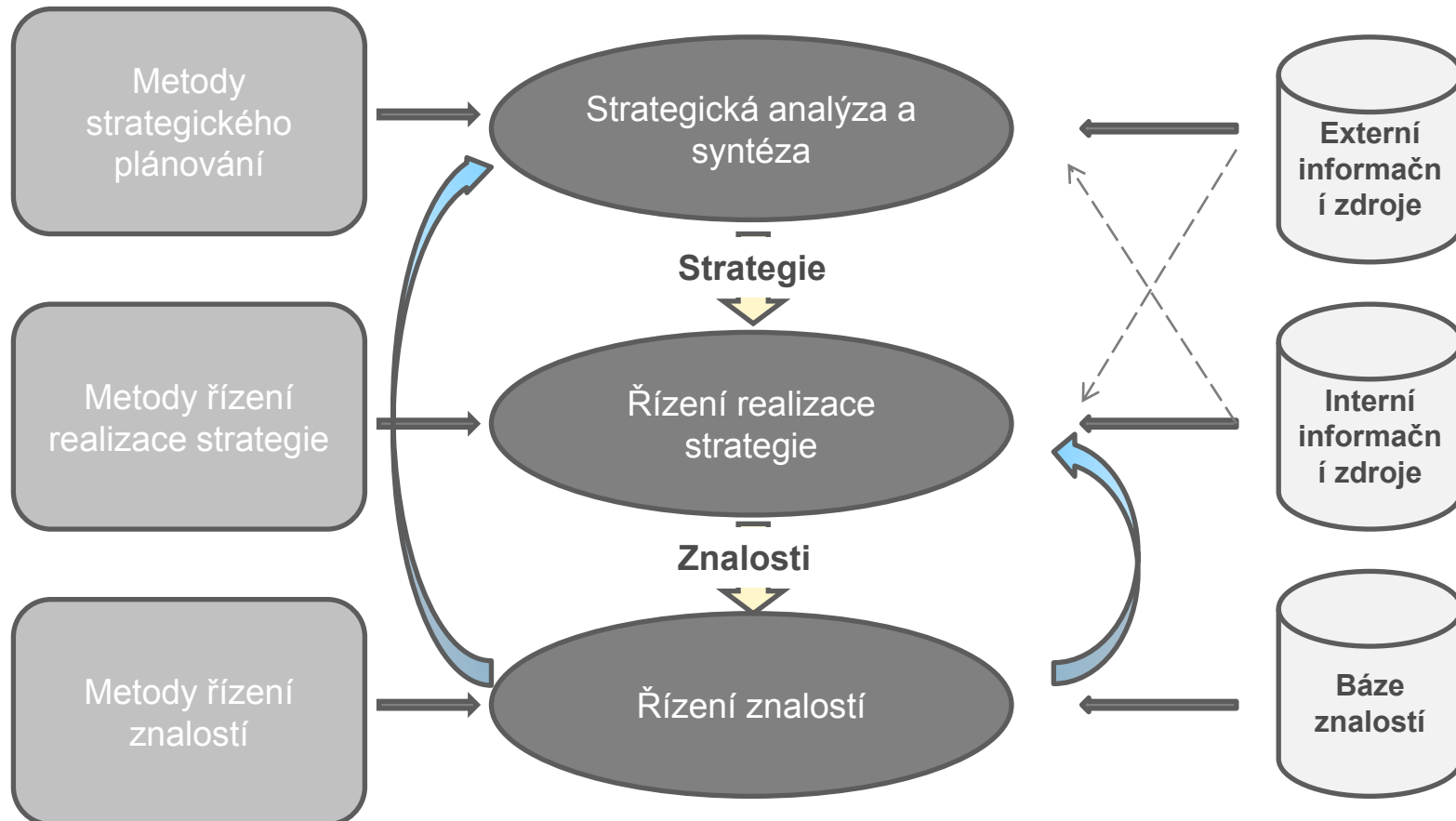


# Strategické rozhodování

---

- Stanovení cílů firmy, zdrojů a koncepce jejich využití
- Strategická analýza a syntéza: Proč Co a Pro koho
  
- Výsledkem je informační strategie
- Východiska:
  - Kde bychom mohli být? – možnosti okolního světa, technologie atd
  - Kde jsme? – současná situace
  - Kde chceme být? – reálné možnosti a nezbytné potřeby

# System strategického managementu



# Paradigmata ve strategickém managementu

---

- Tři konkurenční paradigmatu podle Heijdena (návaznost na analogie z přírody):
  - Racionalistické – organizace jako stroj
  - Evoluční – organizace jako ekosystém, prosadí se jen takové chování, které naplní nároky okolí, které má vysokou míru neurčitosti
  - Procesní – organizace jako živý, učící se ekosystém, kompromis mezi předcházejícími pojetími
- Přístupy manažerů ke strategickému managementu:
  - Monarchie – jeden člověk/oddělení kontroluje většinu rozhodnutí
  - Federace – slabší centrální/vrcholový management a vyšší míra autonomie
  - Feudalismus – jednotlivé útvary spravují své informace
  - Anarchie – každý se stará o své informace a znalosti

# Turbulence prostředí

Úroveň turbulence	Charakteristika prostředí	Manažerské postoje	Cíle řízení
Neměnné	Žádná změna	STABILITA založená na precedentech	Vyjádření stability a odmítání změn
Rozvíjející se	Pomalé změny	REAKCE založená na zkušenostech	Zvyšování účinnosti adaptací na změny
Měnicí se	Rychlé změny	ANTICIPACE založená na extrapolaci	Přizpůsobování se trhu hledáním známých změn
Nespojité	Skokové, ale předvídatelné změny	PODNIKAVOST založená na sledování příležitosti	Přizpůsobování se prostředí hledáním podobných změn
Překvapivé	Skokové a nepředvídatelné změny	KREATIVITA založená na nových strategiích	Vytváření prostředí hledáním nových změn

- Čtyři základní procesy:
  - Informační – manažeři musí znát své informační potřeby a techniky k jejich uspokojení
  - Znalostní – transformace informací na znalosti, zahrnuje experimentování, analýzu informací, syntézu v konzistentní výsledek
  - Inteligenční – systematické kontinuální učení, schopnost změnit chování na základě výsledků procesu poznání
  - Organizační – změna za účelem lepšího dosažení opatření k získání konkurenční výhody

# Informační podpora strategického plánování

- SWOT, SLEPT, BCG, 5PS, ...
- Např. SLEPT (Social, Legal, Economic, Political, Technical)

## Sociální faktory

Hledisko hodnocení	Informační zdroj	Hodnocení
Zdravotní stav a struktura populace		
Očekávané změny životního cyklu		

## Legislativní faktory

Hledisko hodnocení	Informační zdroj	Hodnocení
Regulační opatření		
Hygienické předpisy		

## Ekonomické faktory

Hledisko hodnocení	Informační zdroj	Hodnocení
Celní omezení		
Daňová politika		

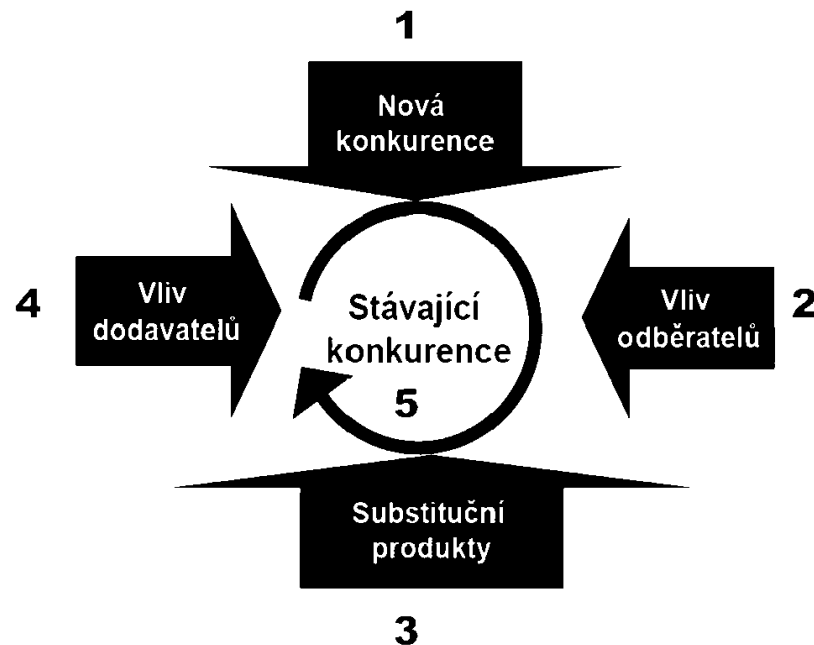
---

Informační průmysl

# PĚT PORTEROVÝCH SIL

# Pět Porterových sil

- Prostředí a prosperitu podniku ovlivňuje pět sil
- Jejich porozumění je důležité pro vybudování efektivní strategie
- Konfigurace je pokaždé jiná



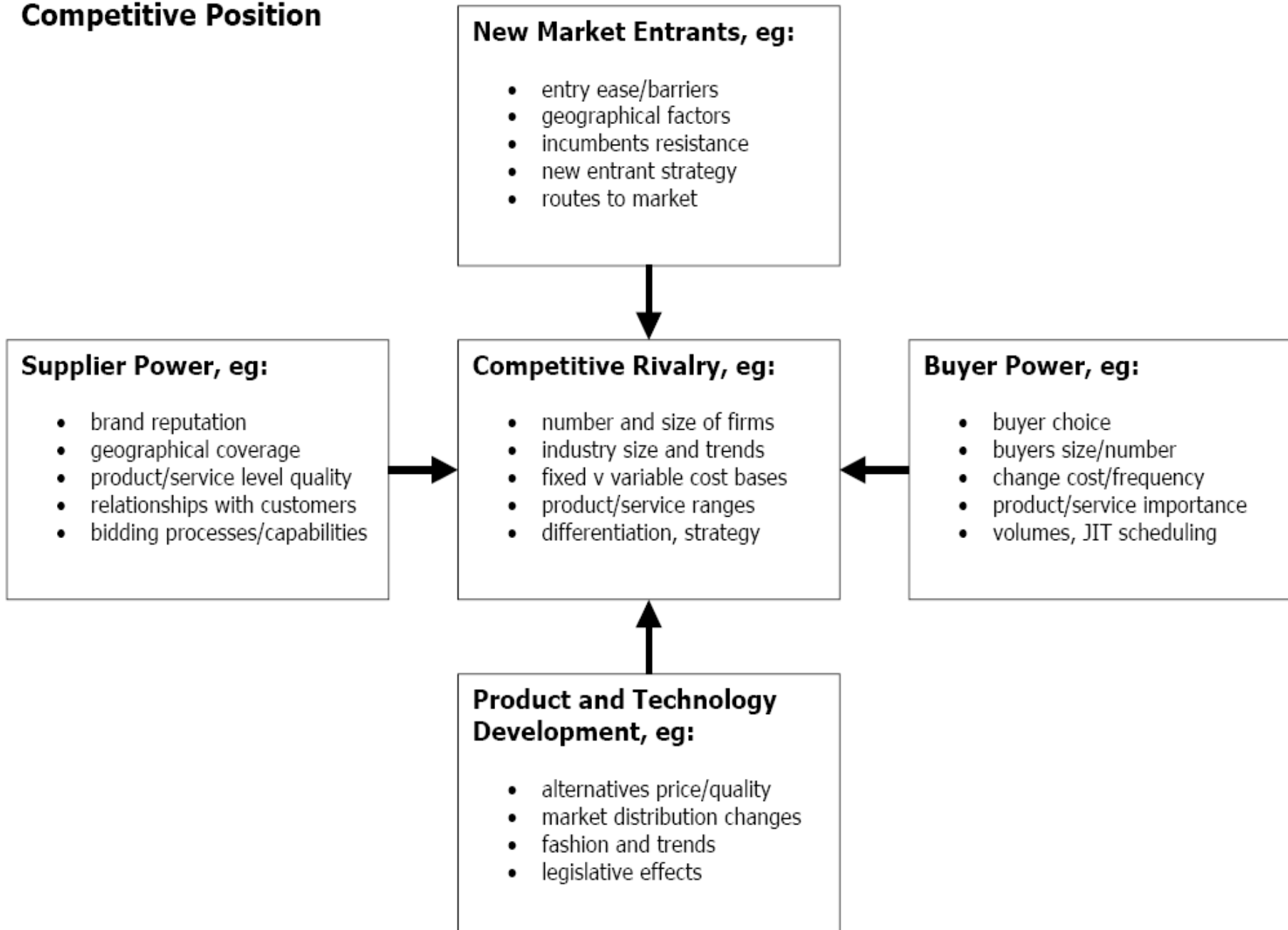


# Analýza konkurenčních sil

---

- Uvedení podniku do vztahu k jeho prostředí a to zejména prostředí v odvětví
- Struktura odvětví má velký vliv na určování konkurenčních pravidel hry a na stanovení strategií
- Cílem konkurenční strategie je nalezení postavení, kdy podnik může nejlépe čelit konkurenčním silám, nebo jejich působení obrátit ve svůj prospěch
- Umožňuje jim oddělit to, co je krátkodobé a co má charakter dlouhodobé tendence
- Pro lepší porozumění odvětví v kterém podnikají
- Analyzujeme atraktivitu oboru a naši konkurenceschopnost vůči okolí

# Porter's Five Forces of Competitive Position



- Hrozba vstupu nových rivalů do odvětví
  - víc firem více omezuje ziskový potenciál odvětví
  - závisí na existujících bariérách vstupu a na očekávané reakci dosavadních firem
- Vyjednávací síla dodavatelů
  - Např. jeden dodavatel speciálních součástek může diktovat ceny pro celé odvětví
- Vyjednávací síla kupujících zákazníků
  - zákazníci jsou silní pokud mají větší vyjednávací sílu než jednotliví konkurenti, jsou-li citliví na ceny a dokážou využít svůj vliv k prosazení snížení cen

- Hrozba substitučních výrobků nebo služeb
  - substitut zajišťuje stejné nebo podobné funkce jako produkt daného odvětví, ale odlišnými prostředky
- Rivalita mezi existujícími konkurenty
  - snižování cen, uvádění nových výrobků na trh, reklamní kampaně, zdokonalení služeb, ...
  - míra, v níž rivalita mezi konkurenty omezuje ziskový potenciál odvětví závisí jednak na intenzitě konkurence a jednak na základech vzájemné konkurence v odvětví

- Úroveň konkurence v odvětví závisí na pěti základních konkurenčních silách
- Působení těchto pěti sil určuje intenzitu odvětvové konkurence a potenciál konečného zisku v odvětví
- Zisk se měří z hlediska dlouhodobé návratnosti investovaného kapitálu
- Konfigurace pěti sil je v každém odvětví jiná
- Nejsilnější konkurenční síly determinují ziskovost v odvětví a stávají se rozhodujícími pro formování strategie firmy
- Poznání působení pěti konkurenčních sil odhaluje hnací síly konkurence v odvětví

## ■ Příklad plnění daty:

### Zákazníci

Ukazatel	Informační zdroj	Hodnocení
Velikost a významnost zákazníků		
Diverzita zákazníků		

### Dodavatelé

Ukazatel	Informační zdroj	Hodnocení
Počet a význam dodavatelů		
Hrozba vstupu dodavatelů do odvětví		

### Konkurenti

Ukazatel	Informační zdroj	Hodnocení
Počet konkurentů		
Růst odvětví		

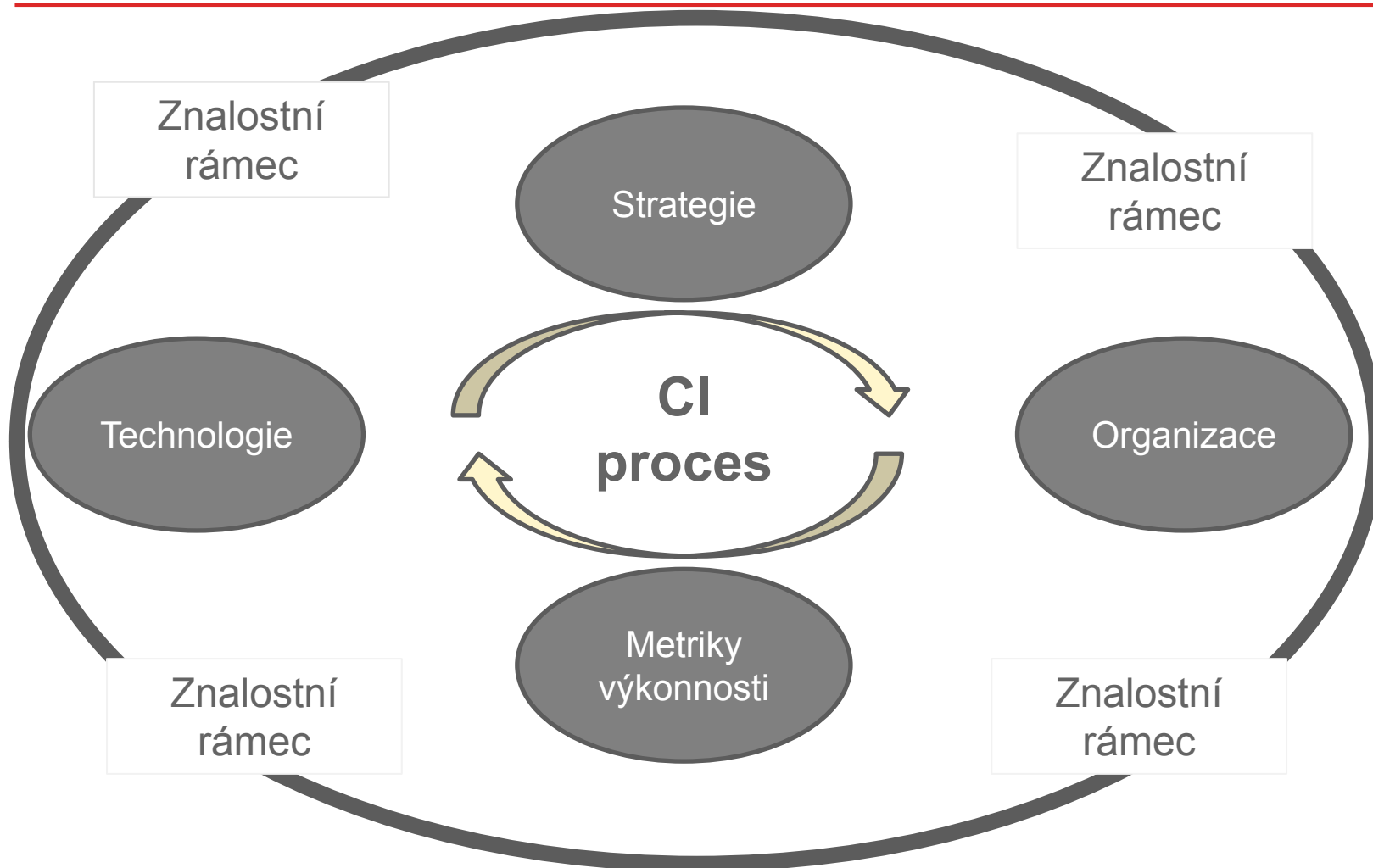
...

---

Informační průmysl

# INFRASTRUKTURA CI

# Znalostní rámec CI





- Mapy námětů (Topic maps)
  - Standard ISO – ISO/IEC 13250:2003
  - Normalizovaná notace pro reprezentativní informaci, kterou lze předávat a která pojednává o informačních zdrojích používaných k vymezení námětů a jejich vztahy
  - Znázornění a výměna znalostí
  - Důraz na naležitelnost informací
  - Důležité:
    - Model a mapy neustále testovat – interaktivní přístup
    - Zaměřovat se na požadavky businessu a uživatelů
    - Společný jazyk pro pochopení podstaty CI

- Nástroje na vyhledávání informací
  - Roboti, harvester, RSS, ...
- Nástroje na sdílení informací
  - Community pages, Idea Bank, CI Portál, ...
- Nástroje na podporu spolupráce
  - Collaboration Tool, Collaboration Workspace, Discussion Tool, ...

# Orzanizační dimenze

---

- CKO – Chief Knowledge Officer
- Osoba hlavního architekta – zodpovědný za Topic maps
- Šampión - zodpovědný za propagaci
- Vývojář - zodpovědný za šablony, kontrolu kvality, ...
- Specialista – správa a update programu, návaznost na business, ...
  
- Komunity:
  - Community of interest – společný zájem
  - Community of practice – podobnou expertízu, zkušenost, business důvod

---

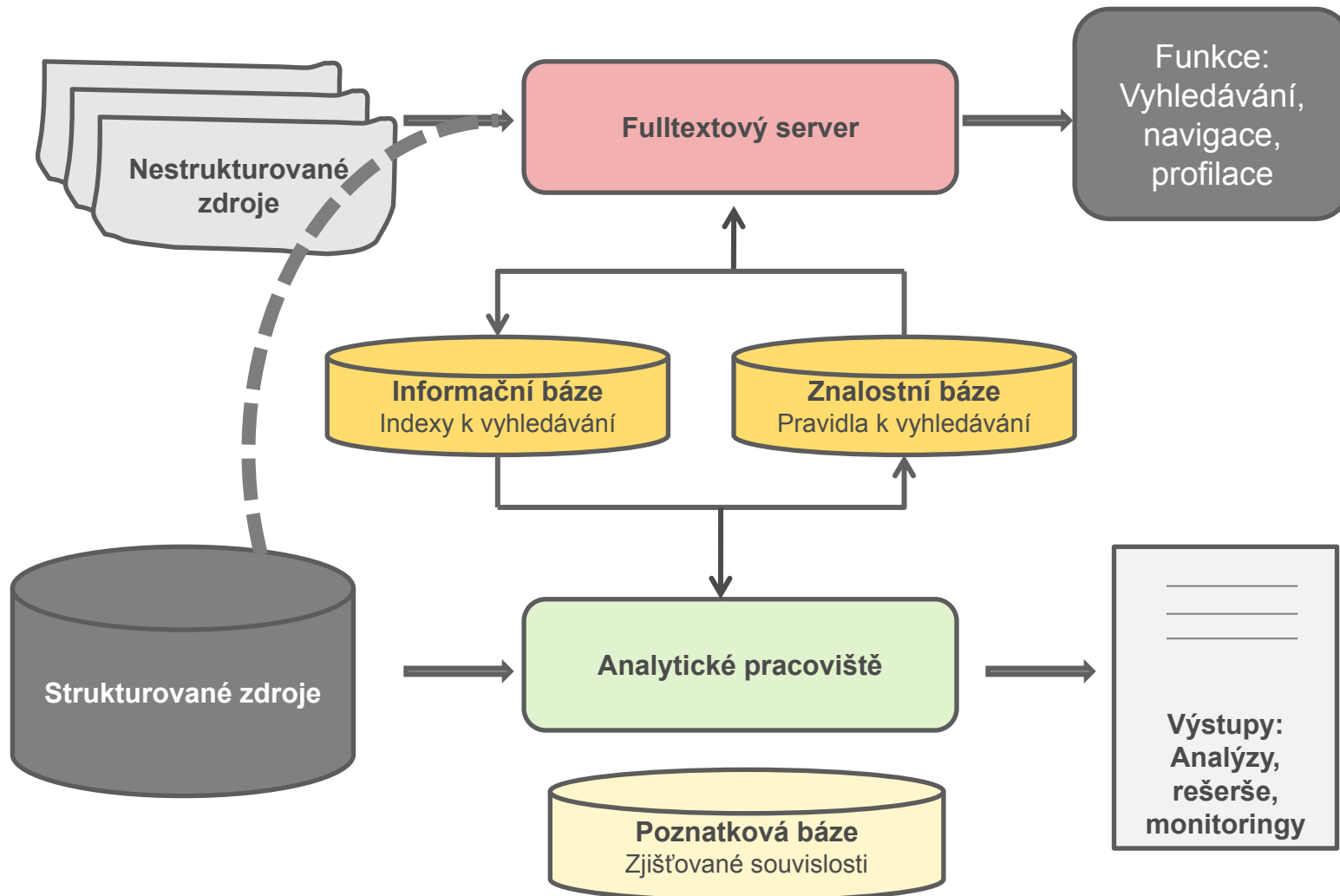
Informační průmysl

# SOFTWARE PRO CI

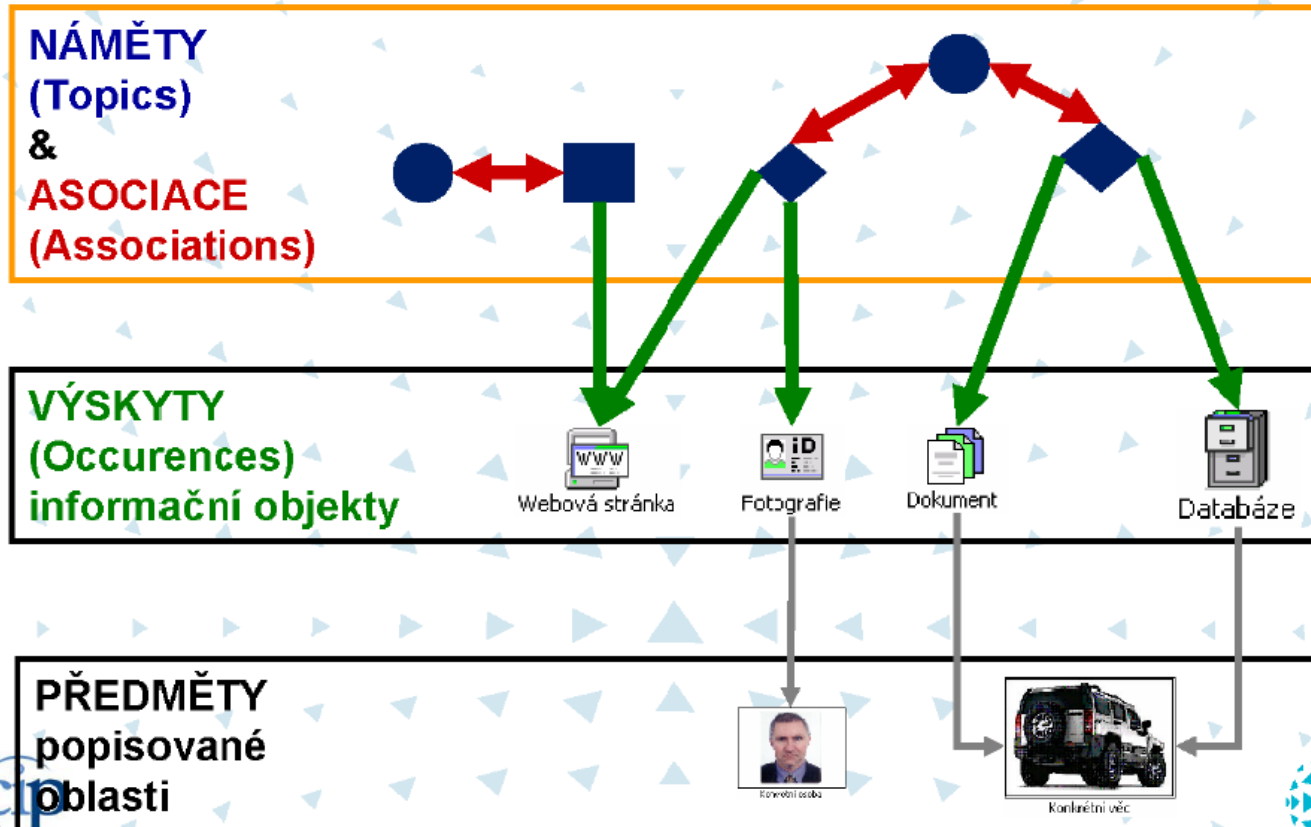
[www.tovek.cz](http://www.tovek.cz)

- česká firma, od 1993
- Tovek Tools
  - soubor nástrojů pro indexování, vyhledávání a analýzu velkého objemu textových informací z různorodých informačních zdrojů (soubory, databáze, elektronická pošta)
  - umí pracovat s nestrukturovanými informacemi
- uzpůsobení systémů na míru ARMS, kGate,...
- Kombinace nástrojů firem Verity a i2
- Tomáš Vejlupek, propagátor principů CI u nás
  
- ARMS
  - analytický rešeršní a monitorovací systém
  - slouží pro podporu rozhodování a řešení problémů
  - Analyst's Notebook, iBase, iBridge – produkty firmy i2
- kGATE
  - systém znalostmi řízeného přístupu k informacím
  - efektivní sdílení a využívání informačních zdrojů pro podporu procesů a poskytování služeb

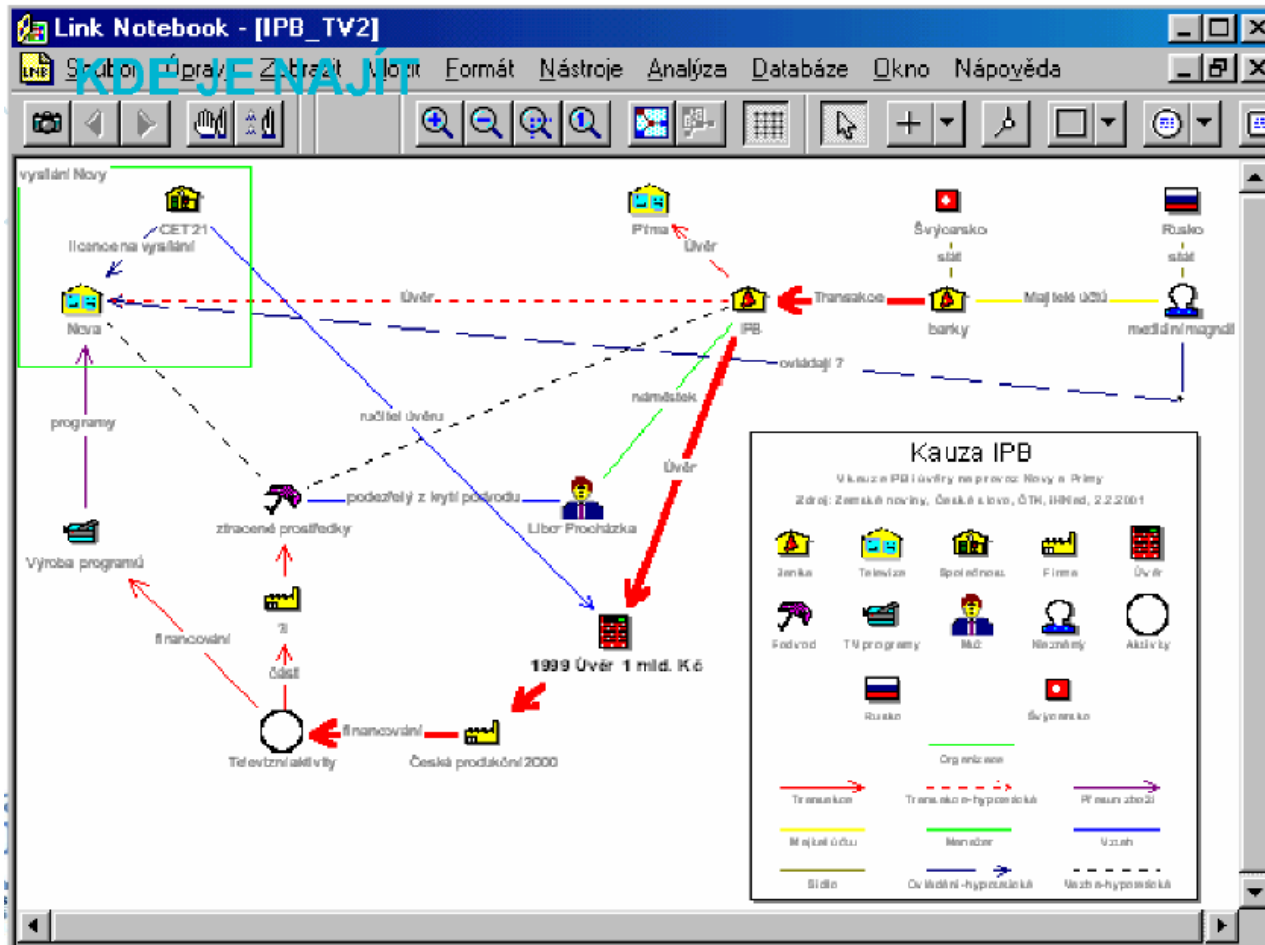
# TOVEK - ARMS











---

Informační průmysl

# COUNTERINTELLIGENCE

# Kontra CI

---



- Co se konkurenti o nás snaží dozvědět a proč?
- Jak se to snaží dělat?
  
- Odvodit způsob ochrany, modifikovat KIT, ...

- Vysílání falešných signálů – např. společnost představí nový trend o kterém mluví, po několika měsících to odloží
- Nebýt předvídavý
- Včas rozpoznat útok
- Nebát se protiútoků
  
- Konkurenční boj
  - Optimální soustředění sil
  - Moment překvapení
  - Volba místa střetu
  - Sladění prostředků a cílů

# CI vs špionáž

- podobné metody a praktiky
- otevřené zdroje

VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ NA ZÍSKÁNÍ INFORMACÍ		Běžně dostupné prostředky	Prostředky dostupné organizaci	Ilegální prostředky
Uzavřené (důvěrné) informační zdroje. Černé informace <b>5%.</b>		Zákaz	Zákaz	<b>Špionáž</b>
Otevřené informační zdroje <b>95%.</b>	Šedé informace (dostupné) <b>15%.</b>	CI	CI	<b>Nebezpečná hloupost</b>
	Bílé informace (publikované) <b>80%.</b>	CI	Drahá hloupost	<b>Nebezpečná hloupost</b>

---

Informační průmysl

# ÚSPĚŠNÁ COMPETITIVE INTELLIGENCE

- O nás i konkurentech
- Některé neetické a nezákonné!

Publikace, výroční zprávy, zprávy o výrobních procesech

Informace, které otevřeně předají bývalí zaměstnanci

Studie trhů a zpráv od poradců

Finanční zprávy

Veletrhy, výstavy a brožury o službách a produktech

Analýza výrobků konkurence

Zprávy obchodních cestujících a nákupčích

Vyptávání se konkurentů na technických kongresech

Pokusy o získání specialistů zaměstnaných u konkurence

Přímé tajné pozorování

Fingované nabízení zaměstnání

Fingované jednání pod záminkou licence patentu apod.

Přímé tajné pozorování

Používání profesionálních špiónů

Přetahování zaměstnanců s úmyslem získat informace

Přímé narušení vlastnických práv

Podplácení zaměstnanců konkurence

Vpašování agentů mezi zaměstnance

Ilegální odposlech

Krádeže plánů, vzorků, dokumentů, atd.

Vydírání a různé formy nátlaku

# Elektronické zdroje

---



- [www.fuld.com](http://www.fuld.com)
- [www.sla.org](http://www.sla.org)